

Fikirden daha çok tavrı mahkumu kelimeler

Yaklaşık iki yıl önce bir otobüs seyahatindeyken yazmıştım bu denemeyi. Bilgisayarımada adını bile hatırlamadığım bir klasörün içinde kayıtlı kalmış. Yazıyı tekrar okumamı ve biraz derleyip toparlamamı sağlayan, dün işyerimdeki 20li yaşlarının başında genç bir erkek memurun bir soru sormak içisorduğu bir soru oldu. Genç erkek memur bir soru sormak için odama geldi Sorusunu sordu. Hemen akabinde masamın üstünde duran feminizm konulu kitapları görünce “Hocam siz de mi? dedi. “Anlayamadım?” Biraz hayal kırıklığına uğramış biraz da usanmış bir yüz ifadesiye “Hocam siz de mi feministsiniz yaa?” dedi. Söyledikleri, yaklaşık 15 yıldır kendisini feminist olarak tanımlayan benim için çok manidardı.

Cinsiyet, kadın, feminizm, toplumsal cinsiyet... telafuzu kolay kelimeler olmalarına rağmen, telafuz ettiğiniz ortama bağlı olarak sizin dikkate alınıp alınmamanıza neden olabilecek kelimelerdir. Fakat hangi ortamda olursanız olun, mutlaka her insanın söyleyecek bir sözü ya da en azından bir fikri olduğu kelimelerdir. Hayır tam anlatamadım aslında ya da doğru anlatamadım, düzeltiyorum: İnsanlara fikirden daha çok tavrı sahibi olma hakkı veren kelimelerdir.

Ne demek fikri olmadan tavrı sahibi olmak? Toplumsal cinsiyet kelimesinin anlamını bilmeyebilirsiniz, ama toplumsal ve cinsiyet kelimelerinin anlamlarını biliyorsanız eğer, bu iki kelimeyi kadın kelimesi ile birleştirdiğinizde bu üçlünün kadının cinsiyetinin toplumsallaştırılması/topluma mal edilmesi gibi tehlikeli bir amaca hizmet ettiği düşüncesini geliştirebilir ve bu tehlikeye karşı bir tavrı alabilirsiniz. Anlamını bilmediğimiz ama hakkında tavrı geliştirdiğimiz kelimeler ne yazık ki bu kelimelerin anlamlarına inanan ve yaşamını bu anlama göre yordayan kişilerin kıyısallaştırılması için çok anlamlı olabiliyorlar. Bilmem ki işyerimdeki genç erkek memur benim hakkımda ne düşünüyordur artık? Tüh ya o kadar okumuş, üniversitede hoca olmuş amaJ

Böyle bir tavrı sahip olan ama kelimelerin içerdiği anlamı başka bir şekilde ya da başka bir anlamda sahiplenen kişiler de vardır. Ki bu durum o kelimelerin gerçek anlamlarının hiç bir zaman bilinmemesine neden olabilmektedirler. Mesela? Feminizm. Annemin de babamın da kocamın da hocamın da öğrencimin de arkadaşımın da (ki bu kişiler feminist olan benim her zaman bir şekilde hayatımda olan kişiler) feminizm hakkında bir tavrı vardır. Bu tavrının olumsuz olduğunu çok rahatlıkla söyleyebiliriz.

Annem der ki kızım ben feminizm meminizm bilmem, bilenleri de sevmem. Benim kafamı o kelimelerle bulandırma... AMA babanın her şeyime karışmasından bıktım. Gölge gibi nereye baksam karşıma çıkıyor şu herif.

Babam ise annemin bu hayıflanmalarının ya da kızımın yanına Ankaraya gideceğim tavırlarının nedeni olarak benim feministliğimi görmüştür... AMA aferin kızım annen gibi bana bağlı yaşama, kendi ayaklarının üstünde dur.

Kocam ya tamam feminizme bir şey demiyorum, yani tamam öyledir de yani tamam katılıyorum da...

Hocam ise başladı yine feminist konuşmaya, gerçi Canan'ın yanında bunları söylememek lazım ama şimdi şu feministlerin de yaptığı... AMA kadınların töreler altında ezilmesine ben de karşıyım...

Ya da *arkadaşım* der ki ya tamam ben de kadınların ezilmesini ya da şiddete uğramalarını onaylamıyorum AMA yani feministler gibi erkeklerden de nefret etmiyorum (Bu AMA tersten oldu).

Daha fazla uzatmaya gerek yok sanırım ki bunlar en naif olanları. Feministler bilir. Bir şey daha var; AMA kelimesinden sonra gelen her cümleye karşı siz de şunları dersiniz ya da demek istersiniz: E tamam işte.., Bak sen de.., Zaten feminizm de.., Biz erkekleri sevmiyoruz demedik ki!

Biz ne dedik ki? Ya da bizim dediğimizi anlamaya çalıştılar mı? Yoksa kelimelerin gerçek anlamlarını anlatma konusunda basiretimiz mi bağlandı?

canan koca

tahminen 3 yıl önce + 15 Temmuz 2009